

Sylabus na rok akademicki: 2021/2022													
Cykl kształcenia: 2021/2022 – 2026/2027													
Opis przedmiotu kształcenia													
Nazwa przedmiotu	ANATOMIA KLINICZNA CLINICAL ANATOMY						Grupa szczegółowych efektów uczenia się						
							Grupa zajęć (kod grupy) A	Nazwa grupy NAUKI MORFOLOGICZNE					
Wydział	Wydział Lekarski												
Kierunek studiów	Lekarski												
Poziom studiów	☒ jednolite magisterskie ☐ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe												
Forma studiów	☒ stacjonarne ☒ niestacjonarne												
Rok studiów	II					Semestr studiów:	☐ zimowy ☒ letni						
Typ przedmiotu	☒ obowiązkowy ☐ ograniczonego wyboru ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny												
Język wykładowy	☒ polski ☐ angielski												
Liczba godzin													
Forma kształcenia													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytorne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:													
(Nazwa jednostki realizującej przedmiot)													
Kształcenie bezpośrednie ¹													
Kształcenie zdalne ²													
Semestr letni:													
Zakład Anatomii Prawidłowej													
Kształcenie bezpośrednie				30									
Kształcenie zdalne													

¹ Kształcenie prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

² Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Razem w roku:												
Zakład Anatomii Prawidłowej												
Kształcenie bezpośrednie				30								
Kształcenie zdalne												
Cele kształcenia: (max. 6 pozycji) C1. Przypomnienie elementów podstawowej budowy anatomicznej i topografii narządów wykorzystywanych w podstawowym badaniu fizykalnym pacjenta. C2. Wskazanie wzajemnych powiązań topograficznych i funkcjonalnych poszczególnych narządów, warunkujących występowanie najczęstszych chorób człowieka oraz interpretację wynikających z tych zależności objawów. C3. Zapoznanie studentów podstawowymi elementami różnicowania prawidłowych i nieprawidłowych struktur anatomicznych w przyżyciowych badaniach diagnostycznych (RTG, USG, TK, MRI). C4. Zapoznanie z podstawami techniki ultrasonograficznej oraz z anatomią ultrasonograficzną łatwo dostępnymi badaniami narządów tj.: ślinianka, tarczyca czy wątroba. C5. Kształtowanie kompetencji społecznych, potrzebnych do wykonywania zawodu lekarza, zgodnie z sylwetką absolwenta.												
Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:												
Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot wie/umie/potrafi							Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych * wpisz symbol			
A.W1	zna mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim							Zaliczenie: Test wielokrotnego wyboru	CN			
A.W2	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno- -stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna);											
A.W3	analizuje stosunki topograficzne między poszczególnymi narządami;											
A.U3	Potrafi wyjaśniać anatomiczne podstawy badania przedmiotowego;											
A.U4	umie wnioskować o relacjach między strukturami anatomicznymi na podstawie przyżyciowych badań diagnostycznych, w szczególności z zakresu radiologii (zdjęcia przeglądowe, badania z użyciem środków kontrastowych, USG tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy);											
* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-nieklinczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning												
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):												
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)								Obciążenie studenta				
1. Godziny w kontakcie bezpośrednim:								30				
2. Godziny w kształceniu zdalnym:												
3. Godziny indywidualnej pracy własnej studenta:								15				
4. Godziny samokształcenia kierowanego:								n/d				
Sumaryczny nakład pracy studenta:								45				
Punkty ECTS za przedmiot:								1,5				
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby												

przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

Wykłady

NIE DOTYCZY

Seminaria

NIE DOTYCZY

Ćwiczenia:

1. Badanie fizykalne – aspekty anatomiczne (2h) : Sposoby badania wstępnego pacjenta własnymi zmysłami: wzroku, słuchu, węchu, dotyku. Badanie oglądaniem, osłuchiowaniem, opukiwaniem, palpacją. Punkty kostne szkieletu wykorzystywane w badaniu pacjenta. Linie orientacyjne tułowia: klatki piersiowej i brzucha. Okolice ciała: głowy, szyi, tułowia, kończyn górnych i dolnych.

2. Układ oddechowy (2h): jama nosowa, zatoki przynosowe, gardło, krtań, tchawica, oskrzela, płuca. Opłucna, jama opłucnowa i jej zachyłki. Aspekty anatomiczne wybranych chorób układu oddechowego/odma, niedodma, nowotwór złośliwy krtani i nowotwór złośliwy płuc/. Anatomiczne aspekty badania jamy ustnej, tonsillektomii, konikotomii, tracheotomii, punkcji opłucnowej.

3. Układ krążenia - serce (2h): holotopia, skeletotopia, syntopia serca. Zastawki serca – funkcja, wady zastawkowe, tony serca. Miejsca osłuchiwania zastawek serca Najczęstsze wady wrodzone serca – otwór owalny, tetralogia Fallota, zespół hipoplazji lewego serca. Rozrusznik serca w aspekcie anatomicznym – lokalizacja, miejsca wprowadzania elektrod. Koronarografia – anatomiczne aspekty badania. Pomostowanie aortalno-wieńcowe – anatomiczne aspekty zabiegu operacyjnego.

4. Układ krążenia - naczynia (2h): Wielkie naczynia klatki piersiowej i jamy brzusznej. Wady wrodzone: koarktacja aorty, przetrwały przewód tętniczy. Nadciśnienie tętnicze – aspekty anatomiczne. Zwężenie tętnicy szyjnej – aspekty anatomiczne związane z leczeniem zabiegowym. Zwężenie tętnicy nerkowej – anatomiczne aspekty związane z leczeniem zabiegowym. Miażdżyca zarostowa kończyn dolnych – anatomiczne aspekty leczenia. Tętniaki naczyń obwodowych (bez CUN) – aspekty anatomiczne.

5. Układ pokarmowy I (2h): jama ustna, przełyk, żołądek, jelito cienkie, jelito grube. Otrzewna, stosunki otrzewnowe. Jama brzuszna – okolice, badanie, przepukliny Aspekty anatomiczne chorób narządów układu pokarmowego (choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, perforacja jelita cienkiego/grubego. Anatomiczne aspekty appendektomii. Dostępy operacyjne w zakresie jamy brzusznej. Kolonoskopia i gastroskopia – aspekty anatomiczne.

6. Układ pokarmowy II (2h) ślinianki, wątroba, trzustka oraz odbytnica:. Aspekty anatomiczne wybranych chorób ślinianek, trzustki i wątroby. Nadciśnienie wrotne. Anatomiczne aspekty ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki. Nowotwory wątroby i trzustki. Drogi przerzutów. Żylaki odbytu aspekty anatomiczne. Rektoskopia aspekty anatomiczne.

7. Układ moczowo-płciowy I (2h) : nerki, moczowody, pęcherz moczowy, gruczoł krokowy. Cewka moczowa męska i żeńska. Aspekty anatomiczne przerostu gruczołu krokowego. Cewnikowanie dróg moczowych. Nefrektomia – dostępy chirurgiczne. Kamica nerkowa.

8. Układ moczowo-płciowy II (2h) : jądra i jajniki, jajowód, macica, pochwa, gruczoły opuszkowo-cewkowe/ gruczoły przedsionkowe większe, narządy płciowe żeńskie zewnętrzne. Zaburzenia erekcji – aspekty anatomiczne.

9. Cięża i poród w aspekcie anatomicznym (2h).

10. Głowa i szyja (2h) : Narządy zmysłów: wzroku, słuchu, węchu, smaku. Nerwy czaszkowe – sposoby badania. Czaszka i opony. Mózgowie i ośrodki korowe. Tarczyca i węzły chłonne – badanie.

11. Centralny układ nerwowy (2h): Anatomia CUN w obrazach TK oraz MRI. Krwawienie nadwardówkowe, podwardówkowe, podpajęczynówkowe i śródmózgowe. Aspekty anatomiczne miażdżycy naczyń mózgowych oraz tętnic szyjnych i kręgowych. Udar niedokrwienny CUN Aspekty anatomiczne chorób neurodegeneracyjnych. Wybrane dostępy operacyjne do dołów czaszki.

12. Kończyna górna i dolna (2h) : kości, stawy, mięśnie, nerwy, naczynia – badanie. Ruchomość bierna i czynna w stawach. Badanie tętna i RR na kończynach. Anatomiczne aspekty wybranych urazów kończyn.

13. Kręgosłup (2h) : Krzywizny, dyskopatie, osteoporoza – powikłania. Rdzeń kręgowy – nerwy obwodowe. Opony rdzenia – anatomiczne aspekty znieczuleń nad- i podoponowych.

14. Zapoznanie z podstawami fizycznymi ultradźwięków. Omówienie podstaw fizycznych zjawiska dopplera. Zapoznanie z budową różnych typów aparatów ultrasonograficznych. Omówienie zagadnień zaliczeniowych. Test zaliczeniowy. (2h)

15. Pokazowe badanie ultrasonograficzne szyi i jamy brzusznej. Omówienie pytań i wyników testu. Test zaliczeniowy – II termin. (2h)

Inne

NIE DOTYCZY

Literatura podstawowa: /nie więcej niż 3/

1. Keith L. Moore, Arthur F. Dalley, Anne M.R. Agur ANATOMIA KLINICZNA MOORE'A TOM I-II, Wyd Medpharm 2017, ISBN: 978-83-7846-067-1
2. Peter Banholzer, Julia Banholzer ULTRASONOGRAFIA BASIC, Wyd Urban and Partner, 2014, ISBN: 9788376099026
3. Douglas J. Gould Neuroanatomia BRS, Wyd Edra, 2021, ISBN: 978-83-66548-98-5

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: /nie więcej niż 3/

1. Abrahams P, Spratt J.D, Loukas M., van Schoor A.N. POLSKO-ANGIELSKI ATLAS ANATOMII KLINICZNEJ. Wyd. Edra Urban and Partner 2016, ISBN 978-83-65373-83-0

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do przedmiotu)

1. Fartuch lekarski
2. Rękawiczki ochronne diagnostyczne
3. Materiały umożliwiające wykonywanie notatek

Maska ochronna zakrywająca nos i twarz

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

1. Obowiązkowa obecność na wszystkich ćwiczeniach.
  2. Uzyskanie co najmniej 16 prawidłowych odpowiedzi w 30-pytaniowym teście zaliczeniowym.
  3. W przypadku nieobecności na 1 ćwiczeniu (z winy studenta lub z powodu dnia rektorskiego lub dziekańskiego) student musi przygotować esej (minimum 4000 znaków) na wybrany przez prowadzącego temat z zakresu zagadnień związanych z ćwiczeniem na którym student był nieobecny.
- Zaliczenie na ocenę odbywa się w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Ocena:	Kryteria zaliczenia przedmiotu na ocenę ³
Bardzo dobra (5,0)	Uzyskanie 29-30 punktów na kolokwium zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia obejmujących wszystkie istotne aspekty nauczania)
Ponad dobra (4,5)	Uzyskanie 27-28 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia obejmujących wszystkie istotne aspekty z niewielkimi błędami lub nieścisłościami)
Dobra (4,0)	Uzyskanie 23-26 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów)
Dość dobra (3,5)	Uzyskanie 21-22 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia z pominięciem niektórych istotnych aspektów lub z istotnymi nieścisłościami)
Dostateczna (3,0)	Uzyskanie 16-20 punktów na kolokwium testowym zaliczeniowym (osiągnięcie minimalnych zakładanych efektów kształcenia pozwalających na zaliczenie przedmiotu)
Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)³	
zaliczenie	NIE DOTYCZY

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu ³
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:	ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ KATEDRY MORFOLOGII I EMBRIOLOGII CZŁOWIEKA
Adres jednostki:	50-367 WROCŁAW, UL CHAŁUBIŃSKIEGO 6A
Numer telefonu:	+48717841331
E-mail:	agnieszka.perlicka-lukaszun@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	ZYGMUNT DOMAGALA
Numer telefonu:	+48717841330
E-mail:	zygmunt.domagala@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:

Imię i nazwisko:	Stopień / tytuł naukowy lub zawodowy:	Dyscyplina naukowa:	Wykonywany zawód:	Forma prowadzenia zajęć:
Zygmunt Domagala	DR/LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Krzysztof Eicke	LEK MED./LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Jacek Ciach	LEK MED./LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Patrycja Sputa-Grzegorzka	LEK MED./LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Sławomir Woźniak	DR/LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Mirosław Trzaska	DR/LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Danuta Biegańska-Dembowska	LEK MED./LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Agnieszka Pinkowska	LEK MED./LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN
Michał Porwolik	DR/LEKARZ	Nauki medyczne	Nauczyciel akademicki	CN

³ Weryfikacja musi obejmować wszystkie efekty uczenia się, realizowane podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu.

Data opracowania sylabusa

30.06.2021

Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusa:

ZYGMUNT DOMAGAŁA, BOŻENA KURC-DARAK

Podpis Kierownika/ów jednostki/ek

Prowadzącej/ych zajęcia
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka
ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ
p.o. kierownik

dr Zygmunt Domagała

Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI

Prodzikan ds. kształcenia na kierunku lekarskim

dr hab. Irena Kustrzeba-Wójcicka, prof. nazw.

(2)